

Сільське господарство у 2016р.

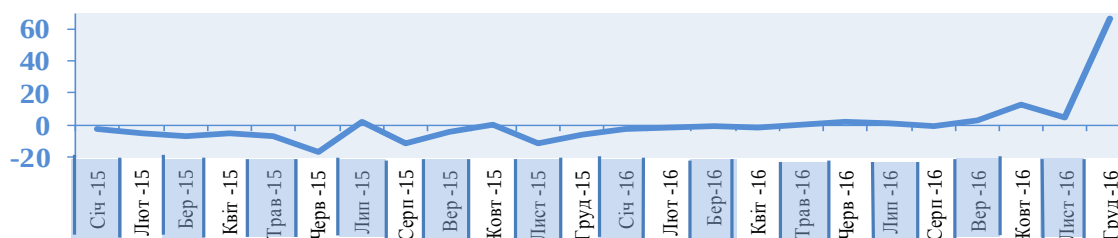
2016р. поставив черговий рекорд у зборі врожаю зернових культур (66 млн. т. – максимальний збір за роки незалежності), що формує високий експортний потенціал та достатню сировинну й кормову базу. Саме завдяки високим показникам у **рослинництві** (зростання на 9,7% за попередніми даними) **с/г** за підсумком **2016р.** продемонструвало **зростання на 6,1%** (падіння на 4,8% у 2015р.) з урахуванням збереження негативної динаміки діяльності у **тваринництві** (падіння на 2,6% проти 3,7% у 2015р.).

Впродовж року найбільший приріст **с/г виробництва** було зафіксовано у грудні 2016р. – зростання у **1,66 рази** і забезпечене дозбором кукурудзи, що мала найвищу врожайність за роки статистичних спостережень.

З урахуванням специфіки виробництва **с/г продукції у I кв. 2017р. формування загального індексу с/г відбуватиметься лише за рахунок тваринництва**, що здійснюватиме свою виробничу діяльність у нових умовах функціонування (повного скасування спецрежиму сплати ПДВ та збільшення обсягів прямої державної підтримки). Через продовження переважання дії стримуючих факторів, що загострилися наприкінці 2016 року, у **с/г (тваринництві)**, порівняно з I кв. 2016р. очікується падіння.

«у 2016р. було отримано максимальний валовий збір зернових культур за останні 5 років – 66 млн. т., що вище попереднього рекорду 2014р. – 63,9 млн. т. та 2013р. – 63,1 млн. т.»

Рис. 1. Сільське господарство, % р/р

Джерело. ДСС

Табл. 1. Сільськогосподарське виробництво, % п/п

	2015р.	11 міс. 2016р.	2016р.	внесок, в.п. (структура 2015р.)
Сільське господарство, в цілому	-4,8	2,9	6,1	-
Рослинництво	-5,2	5,3	9,7	6,9
Тваринництво	-3,7	-2,9	-2,6	-0,7

Джерело. ДСС

Рослинництво. У 2016р. виробництво продукції рослинництва зросло на **9,7%** («плюс» 5,3% у січні-листопаді 2016р.) за рахунок нарощування валового збору основних культур, що було сформовано як високою врожайністю, так і більшими посівними площами.

За попередніми даними у 2016р. зібрано черговий рекордний за всі роки статистичних спостережень врожай **зернових культур** (66 млн. т. у порівнянні з 60,1 млн. т у 2015р.), який був забезпечений високим врожаєм кукурудзи (28 млн. т), пшениці (26,1 млн. т) та ячменю (9,4 млн. т), що формує значний експортний потенціал країни (за даними Мінагрополітики у 2016/2017 МР експорт зернових очікується на рекордному рівні 41,5 млн.т. проти попереднього рекорду 39 млн. т у 2015/2016 МР). Крім того, отримано рекордний врожай **соняшнику** (13,6 млн. т. проти 11,2 млн. т відповідно) та **сої** (4,3 млн. т у порівнянні з 3,9 млн. т відповідно), а також високий врожай **цукрових буряків** (13,9 млн. т. у порівнянні з 10,3 млн. т відповідно) - широка сировинна база у виробництві харчових продуктів.

Довідково. У 2016р., в першу чергу, за рахунок сприятливих погодних умов була зафіксована рекордна за роки статистичних спостережень урожайність більшості **с/г культур**: зернових культур (46,1 ц/га) (у т.ч. пшениці (42,1 ц/га) та кукурудзи (66 ц/га)), цукрових буряків (482,4 ц/га), соняшнику (22,4 ц/га) та сої (23,1 ц/га).

Стан посівів озимих культур. За даними Мінагрополітики станом на 13.01.2017 сходи отримано на площі 6,8 млн. га, що становить 95% до посіяних площ (88% станом на 21.01.2016), з них в доброму та задовільному стані - 83%, в слабкому та зрідженому стані – 17% (67% та 33% відповідно). Близько 5% посівів (12% відповідно)

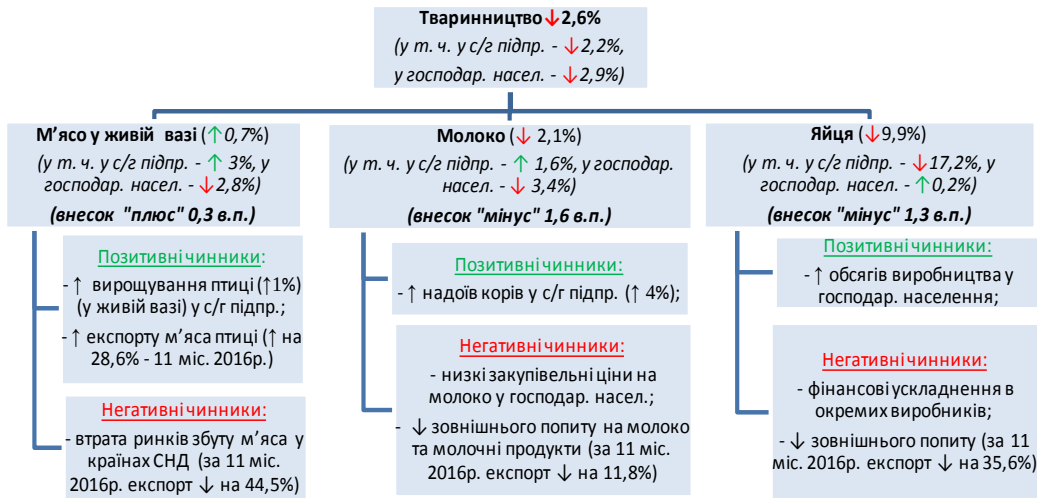
«значні обсяги врожаю по с/г культурам, в першу чергу, було забезпечено вищою врожайністю, водночас зафіксовано кращий стан посівів озимих культур, що формує базу для отримання врожаю озимих культур у 2017р. на високому рівні»

не утворили сходів.

Тваринництво. За підсумком 2016р. **падіння виробництва** дещо зменшилося – до **2,6%** («мінус» 3,7% у 2015р.) за рахунок уповільнення скорочення **виробництва молока** (до 2,1%, проти «мінус» 4,6% відповідно) та **виробництва яєць** (до 9,9% проти «мінус» 14,3% відповідно). В першу чергу, через покращення продуктивності корів с/г підприємств (надої молока у розрахунку на 1 корову станом на 01.01.2017 зросли на 4%) та нарощування виробництва яєць окремими виробниками в умовах стабілізації їх фінансового стану. Крім того, спостерігалось збільшення обсягів **виращування тварин** (у живій масі) у с/г підприємствах (0,4% проти «мінус» 0,2% відповідно), що підтримувалося розширенням кормової бази за рахунок нового врожаю. В той же час, основними негативними факторами були: зростання затратності виробництва, а також обмеження експортних поставок продукції птахівництва та свинарства через спалахи курячого грипу та африканської чуми свиней в окремих регіонах.

Довідково. У січні-листопаді 2016р. (п/п) витрати на виробництво тваринницької продукції зросли на 21,4%. Зокрема, середні ціни на зернові культури збільшилися на 18,3%, на електроенергію - на 29,5% (у листопаді 2016р (р/р)). Станом на 01.01.2017 проти 01.01.2016 продовжується скорочення поголів'я ВРХ на 2%, свиней - на 5,5% та птиці – на 0,8%.

Специфічні фактори впливу на виробництво тваринницької продукції*

*- дані наведено у % до відповідного періоду попереднього року.

У регіональному розрізі кількість регіонів, які демонстрували позитивні результати збільшилася до 22 (16 у січні-листопаді). Лідерами зростання були Луганська обл. – на 18,7%, Вінницька обл. – на 17,5%, Житомирська обл. - на 15,7%.

Табл. 3. Регіональний розріз, % п/п

	«Лідери»			«Найбільше падіння»			
	2016р.	частка у структурі, 2015р.	внесок, в.п.	2016р.	частка у структурі, 2015р.	внесок, в.п.	
Луганська	18,7	1,7	0,3	Закарпатська	-4,1	1,7	-0,1
Вінницька	17,5	7,6	1,3	Запорізька	-1,6	4,2	0,1
Житомирська	15,7	3,4	0,5	-	-	-	-
Одеська	11,4	4,4	0,5	-	-	-	-
Київська	10	5,9	0,6	-	-	-	-

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

Примітка. Враховуючи, що територія України знаходиться у різних природньо-кліматичних зонах, врожайність с/г культур за регіонами та за типами підприємницької діяльності значно відрізняється. Найвища врожайність зернових культур спостерігається у зоні лісостепу (зокрема, Вінницька обл. – 64,1 ц/га), найнижча – у зоні степу (зокрема, Запорізька обл. – 29,7 ц/га).

Очікування. У І кв. 2017р., через сезонність с/г виробництва, індекс с/г продукції формуватиметься за рахунок тваринництва, під впливом продовження дії негативних факторів 2016р.

Ризиком залишається ескалація військового конфлікту на сході, обмеження доступу виробників на зовнішні ринки через загострення епізоотичної ситуації через масове поширення африканської чуми свиней та курячого грипу на всі регіони країни.

«збереження негативної динаміки у тваринництві відбувається в умовах збільшення вартості виробничих ресурсів (корми с/г походження, електроенергія, с/г техніка) та звуження експортних поставок»

«вплив Донецької та Луганської областей на динаміку с/г у 2016 р. становив «плюс» 0,5 в.п.»